

Een maatschappelijk werker krijgt van een buurman het bericht dat een zoon geregeld felle ruzie heeft met zijn moeder en haar ook wel eens een klap geeft. Hij doet er niets mee, want volgens de nieuwe opvattingen moeten de burgers meer zelfredzaam worden. Een week later mishandelt de zoon zijn moeder zo zwaar dat zij blijvend gehandicapt raakt. Dit was een van de voorbeelden die Joleen Klieneker gaf van de dilemma's waarmee hulpverleners en de gemeenten te maken krijgen door het nieuwe beleid van het rijk. Zij is directeur van het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg en sprak op 31 januari op een bijeenkomst over de begeleiding die nu nog gefinancierd wordt uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Het gaat om hulp voor een grote groep, onder andere mensen die begeleid wonen, mensen met psychiatrische problemen en kinderen met een verstandelijke beperking die niet in een instelling verblijven.

De gemeenten krijgen per 1 januari 2013 de verantwoordelijkheid voor deze begeleiding. Zij krijgen daarvoor ook het geld, maar met een flinke korting. De begeleiding komt te vallen onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Het uitgangspunt daarvan is dat mensen meer zelf moeten doen. De overheid treedt terug, de mensen moeten minder op de overheid steunen, in dit geval de hulpverlening van de verzorgingsstaat.

Mevrouw Klieneker was het er mee eens dat de verzorgingsstaat teveel is doorgeschoten en ook onbetaalbaar wordt. Maar zij maakte met haar beschouwing wel duidelijk voor welke moeilijkheden de gemeenten een oplossing moeten proberen te vinden.

We hoorden ook een verhaal over de manier waarop de huidige AWBZ-begeleiding na 1 januari 2013 moet worden georganiseerd. Het model is goed doordacht. Maar van de praktijk die mevrouw Klieneker schetste is er weinig in terug te vinden. Bovendien legt het veel nadruk op de hulp die de omgeving van mensen kan bieden. Zoals ook mevrouw Klieneker zei: die is de afgelopen tientallen jaren om allerlei redenen minder geworden, en het is onmogelijk en het lukt niet om die met een wet of verordening op korte termijn terug te brengen.

De gemeenteraad moet in de loop van dit jaar een besluit nemen over de uitvoering van de AWBZ-begeleiding in de nieuwe vorm. Het is duidelijk dat dit een moeilijk onderwerp wordt.